

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади
церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині

Люблин

№ 12 (37)

Грудень 2005 р.

www.chresto-vozd.harazd.net

Чи Спасо-Преображенська церква буде ілюмінованою?

Все більше у Люблині будинків, гарно підсвітлених уночі, – це надає місту краси і експонує його цінні пам'ятки. Досі ілюмінації не дочекалася кафедральна церква Преображення Господнього, одна із цінніших пам'яток міста.

Проте існує надія, що цей стан зміниться, оскільки в проекті бюджету міста на 2006 р. записано суму 50 тисяч зл. на ілюмінацію нашої кафедральної церкви. Ця квота дозволить почати відповідні роботи, котрі були б закінчені в 2007 р. Можна надіятись, що ця пропозиція буде затверджена Міськрадою і через кілька-надцять місяців побачимо Спасо-Преображенську церкву гарно ілюмінованою. (іл)

Нові настоятелі у Люблинсько-Холмській єпархії

Літо і осінь 2005 р. стали часом численних кадрових змін у нашій Люблинсько-Холмській православної єпархії. Рішенням Високопреосвященнішого архієпископа Люблинського і Холмського Авеля призначено нових священиків у Володаві, Кодні, Пулавах та Білій Підляській. Клір єпархії збільшився також на двох нових священиків: **о. Мартина Госьціка** та **о. Фому Волосіка**. Були вони рукоположені владикою Авелем у листопаді ц. р. (лє)

Детальніша інформація на стор. 5.

Народний переказ про проповідь св. Апостола Андрія Первозванного

Історія християнства на українських землях відкривається побожним народним переказом про проповідь Христової віри на території України св. апостола Андрія Первозванного.

Св. апостол Андрій, син Йони з міста Вифсаїди в Палестині, спочатку був учеником пророка Божого і Хрестителя Йона. Але, коли одного разу проходив Ісус Христос, а Йоан, вказавши на нього, промовив: «Це Агнець Божий, що бере гріх світу», Андрій, почувши це, за-

лишив Хрестителя і перший пішов слідом за Христом. Тому й названо апостола Андрія Первозваним в історії Христової Церкви. Св. апостол Андрій, після Зішестя на апостолів Духа Святого, проповідував учення Христа понад 35 років.

Закінчення на стор. 9.

Хроніка нашого буття (35)

- 29 жовтня суботню Вечірню у Хресто-Воздвиженській церкві в Люблині служив душпастир української православної громади Люблина о. прот. Мирослав Вишневський. Недільну Божественну Літургію 30 жовтня служили о. митр. прот. Володимир Ходак та о. прот. Мирослав Вишневський. Після Літургії відбулася зустріч при чаю.

- 5 листопада випала Дмитрівська поминальна субота. Поминальну Божественну Літургію совершили о. Володимир і о. Мирослав, на закінчення на середині храму відслужено загальну Панахиду. Цього дня молилися за усіх наших усопших, у тому числі покійних членів української православної громади Люблина, особливо тих, що відійшли в останніх роках: бл. пам. Ольгу, Любу, Петра, Корнилія.

- Цього ж дня увечері о. Мирослав відслужив у нашій церкві Вечірню. У неділю 6 листопада Божественну Літургію служили о.о. Володимир і Мирослав. Після служби вірні численно зібралися на зустрічі при чаю в прицерковній світлиці.

- У суботу 12 листопада Вечірню в нашому храмі совершив о. Володимир. Божественну Літургію у неділю 13 листопада служили о. прот. М. Вишневський та о. Миколай Банковський. Цього дня вірні особливо численно заповнили храм. Після Літургії відбулася традиційна зустріч, яка, проте, цього разу набрала надзвичайного характеру, оскільки молода бандуристка зі Львова, від півтора місяця активна парафіянка нашої церкви, Ірина Кметь розповіла про те, *що таке бандура* та виступила з прекрасним концертом українських пісень у супроводі бандури. Прицерковна домівка була переповнена глядачами, яких зібралося більше ніж 80 осіб (див. – стор. 4).

- Суботню Вечірню 19 листопада служив у нашому храмі о. Мирослав, прекрасно співав наш церковний хор під диригуванням Олексія Куцого. Божественну

Літургію наступного дня, 20 листопада, совершили о. о. Володимир та Миколай. Після Літургії відбулася традиційна зустріч при чаю.

- У свято св. архистратига Михаїла і всіх безплотних сил, у понеділок 21 листопада, Божественну Літургію у Хресто-Воздвиженській церкві совершили о. о. Володимир і Мирослав.

- 26 листопада суботню Вечірню служив наш душпастир о. Мирослав. У неділю 27 листопада, в день св. апостола Пилипа, Божественну Літургію правили у Хресто-Воздвиженській церкві о.о. Володимир та Мирослав. Цього дня випали заговини на Різдвяний піст – Пилипівку. Традиційна зустріч при чаю після Літургії була цього разу присвячена *Традиціям православною монашества у Київській митрополії в XVI-XVII ст.* Дуже цікаву доповідь на цю тему виголосив молодий історик зі Львова Андрій Павлишин (див. – стор. 3-4).

Хронікар

Передплата православних та українських видань

Інформуємо, що існує можливість передплати українських та православних періодичних видань, що виходять у Польщі. Можна передплатити такі видання:

- тримісячник Перемисько-Новосанчівської єпархії «**Антифон**» – 20 зл. (весь 2006 р.);
 - місячник „**Przegląd Prawosławny**” – 10,50 зл. (I-III 2006 р.);
 - Український тижневик «**Наше Слово**» – 35,10 зл. (I-III 2006 р.);
 - Український часопис Підляшшя «**Над Бугом і Нарвою**» – 9 зл. (I півріччя 2006 р.).
- Просимо зголошуватись до Г. Купріяновича.

У Неділю Святих Праотців

випадає День Ангела

*Його Високопреосвященства Високопреосвященнішого Авеля,
Православною Архiepіскопа Люблинського і Холмського.*

*З нагоди Дня Ангела бажаємо нашому Архипастиреві
духовної радості, кріпкого здоров'я та усіх благ.
На многії літа, Владико! Іс полла еті Деспота!*

*Душпастир
та українська православна
громада Люблина*

Про православне монашество у Київській митрополії в XVI-XVII ст.

День святого і всехвального апостола Пилипа, 27 листопада ц.р., став нагодою для цікавої зустрічі при чаю, яка традиційно відбулася у Христо-Воздвиженській церкві після недільної Літургії. Цього разу із доповіддю виступав молодий львівський історик, а зараз слухач Європейського колегіуму польських і українських університетів, Андрій Павлишин. Зустріч присвятив він *Традиціям православного монашества у Київській митрополії в XVI-XVII ст.* Тема доповіді добре співпала з літургійним календарем, адже саме з наступного дня починався Різдвяний піст, відтак доречним було нагадати монашеський спосіб життя і християнського подвигу.

Молодий доповідач дав широку панораму історії монашества на Русі-Україні від

самих його початків по XVI ст. Проте свою увагу зосередив саме на XVI-XVII століттях, які були, з одного боку, періодом дуже важким для Православ'я в Речіпосполитій, але з другого – попри це – періодом великого розвитку православного монашества у Київській митрополії. А. Павлишин навів безліч фактів, які вказували на значення монашества в житті Православної Церкви на території України у той час та його динамічний розвиток. Наголошував на високому духовому рівні монастирів.

Варто підкреслити, що в доповіді прозвучали факти, які досі не з'являлися в науковій літературі. Молодий львівський дослідник використав-бо у своїй доповіді не лише наукову літературу, але також резуль-

Продовження на стор. 4.

Спаси Господи!

Душпастир та Церковний комітет церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього – храму української православної громади Люблина висловлюють щире подяку всім, хто склав пожертви на придбання до нашого храму нових червоних облачень, якими прикрашені аналої, тетрапод та престол.

Пожертви на нові облачення для Христо-Воздвиженської церкви склали такі особи:

Андрій Артем'юк	100,-	Е. Надія	50,-
Володимир Бабяр	100,-	Людмила та Всеволод Олексюки	100,-
Маргарита та Роман Висоцькі	50,-	Віталій Падалка	5,-
Ніна та Іван Дацюки	100,-	Мирослав Потап'юк	50,-
Євгенія Зінчук	20,-	Олександр Романюк	30,-
Галина Квятковська	30,-	Андрій та Ярослава Савенець	80,-
Марія Кондратюк	30,-	Надія Филипюк	70,-
Олена Кошель	50,-	Катерина та Дмитро Шевчуки	50,-
Марія та Григорій Купріяновичі	100,-		

Всім жерводавцям і благодійникам нашого храму щире: **Спаси Господи!**

Водночас звертаємося з закликом про чергові пожертви, котрі дозволять профінансувати замовлення нових червоних облачень, яких ще бракує: зараз аналої покриті лише спереду, немає також нового облачення на панахиднику. Відтак потрібні ще повні облачення на аналої, на панахидник та жертвник. Пожертви можна вплачувати біля свічок, священику або церковному старості.

Душпастир та Церковний комітет
церкви Воздвиження Чесного
Хреста Господнього в Люблині

Про православне монашество у Київській митрополії в XVI-XVII ст.

Закінчення зі стор. 3.

тати своїх власних досліджень, які проводить від кількох років у архівах. Це дало йому можливість спростувати деякі факти чи оцінки, які досі були загальноприйняті в науці, але в світлі нових знахідок і досліджень вимагають перегляду. Наприклад, виявилось, що збільшення кількості право-

славних монастирів у цей час було набагато більшим, ніж досі вважали історики.

Доповідь супроводжували ілюстрації, які доповідач демонстрував на комп'ютері, а також церковна музика цієї епохи. Це робило доповідь ще більш різноманітною. Зустріч традиційно закінчилася запитаннями до доповідача і дискусією. (хв)

Український день на Радіо Люблин

24 листопада 2005 р. на Польському радіо Люблин проходив Український день. Вже вдруге такий захід (вперше у 2003 р.), який сприяє популяризації України і української культури серед польського суспільства регіону, організовано спільними зусиллями Польського радіо Люблин, Генерального консульства України в Люблині та Маршалка Люблинського воєводства.

Цього дня на хвилях Радіо Люблин можна було почути особливо багато українських пісень, репортажів про Україну і українців, були також конкурси знань про Україну. Цього разу особливо було представлено Волинську область (попереднім разом, у 2003 р., Закарпатську область).

Звершенням відзначень Українського дня на Радіо Люблин став концерт луцького квартету «Акорд» у приміщеннях люблинського радіомовлення увечері цього ж дня, а також відкриття виставки творів во-

линської художниці Тетяни Галькун. Завершенням дня став фуршет у новому люблинському ресторані «Львів».

Важливим є також те, що при цій нагоді було підписано Угоду про співробітництво між Радіо Луцьк та Радіо Люблин. Одним із результатів підписання угоди буде трансляція україномовних передач, виготовлених Радіо Луцьк, на хвилях Радіо Люблин. (іл)

Що таке бандура?

Дня 13 листопада 2005 р. після Літургії у Христо-Воздвиженській церкві відбулася традиційна зустріч. Темою зустрічі була бандура. Розповідала про неї бандуристка зі Львова, слухачка I курсу Європейського колегіуму польських і українських університетів, пані Ірина Кметь.

Під час зустрічі відбулася презентація національного інструменту українців – бандури. Наприкінці усі присутні почули чудовий концерт українських пісень у супроводі бандури. Зустріч була дуже цікавою і привернула увагу численних парафіян.

Петро Кушпа

Шукайте за адресою:

www.cerkiew.pl

Запрошуємо на інтернет-сторінку Христо-Воздвиженської церкви та української православної громади Люблина:

www.chresto-vozd.harazd.net

На веб-сайті знайдете інформацію про нашу церкву і громаду, історію Православ'я в Люблині, фотоальбом про життя громади, інтернетну версію «Православного Голосу Люблина», посилання на цікаві православні та українські сторінки, Галерею свт. Петра (Могили), актуальну програму богослужінь у нашому храмі.

У нашій єпархії

Нові настоятелі у Люблинсько-Холмській єпархії

Володава

Рішенням архієпископа Люблинського і Холмського Авеля дотеперішній настоятель православної парафії у Володаві о. Миколай Ходаковський у червні ц.р. пішов у відпустку з огляду на стан здоров'я. Новим володавським настоятелем з 15 липня 2005 р. призначено **о. прот. Юрія Ігнатюка**, дотеперішнього настоятеля православної парафії в Кодні, а раніше – у 80-х роках – вікарного священика православної парафії в Люблині.

Кодень

У зв'язку з переведенням дотеперішнього коденського настоятеля до Володави місцева парафія залишалась вакантною. З 10 листопада 2005 р. новим настоятелем православної парафії св. архистратига Михаїла в Кодні став **о. В'ячеслав Скепко**, дотеперішній настоятель парафії в Пулавах, а раніше вікарний священик кафедральної православної парафії в Холмі.

Пулави

Після переміщення о. В. Скепко до Кодня декретом архієпископа Люблинського і Холмського Авеля від 28 листопада ц.р. новим настоятелем православної парафії св. рівноапостольної Марії Магдалини в Пулавах призначено нововисвяченого **о. Фому Волосіка**.

Отець Фома родом із Городка (північна Білосточчина). Закінчив Християнську Богословську Академію. 21 листопада ц.р. у свято св. архистратига Михаїла в Кодні прийняв від владики Авеля дияконську хіротонію, ієрейську хіротонію прийняв 26 листопада, в день свт. Івана Золотоустого, на Святій Горі Грабарці з рук цього ж архиєрея. Свою першу службу в дорученій йому першій парафії в Пулавах о. Фома служив 27 листопада ц.р., нового настоятеля представив тоді пулавській православної

спільноті о. прот. Андрій Лось, секретар Єпархіального управління.

Біла Підляська

З днем 1 грудня 2005 р. відійшов на пенсію довголітній настоятель православної парафії в Білій Підляській та благочинний Білопідляського благочиння о. митр. прот. Вікентій Пугачевич. Урочисте прощання його, а водночас відзначення ювілеїв 50-річчя священства та 50-річчя подружнього життя, відбулося в Білій Підляській у неділю 13 листопада ц.р. В урочистості взяли участь достойні гості, у цьому числі люблинський воєвода Анджей Куровський, котрий нагородив ювіляра Золотим хрестом заслуги. До речі, було це також і прощання воєводи А. Куровського, котрий – за співпрацю з Православною Церквою – цього дня був нагороджений архієпископом Авелем орденом св. Марії Магдалини II ступеня.

Новим настоятелем православної парафії свв. рівноапостольних Кирила і Мефодія в Білій Підляській та благочинним Білопідляського благочиння архієпископ АVELЬ призначив сина о. Вікентія – **о. прот. Андрія Пугачевича**, дотеперішнього настоятеля православної парафії Святого Духа у недалекому Київці.

Новим вікарним священиком у Білій Підляській став нововисвячений **о. Маргин Госьцік**. Отець Мартин родом із Городка (північна Білосточчина). Є він випускником Християнської Богословської Академії у Варшаві. 6 листопада ц.р. у Пйотркові Трибунальському, де деякий час управляв церковним хором, був висвячений архієпископом Авелем на диякона. Два тижні пізніше, 20 листопада, у Яблочинському монастирі прийняв від владики Авеля Таїнство Священства.

Л. Є.

& Видавничі новинки

Про початки християнства на землях слов'ян

Книга кембриджського дослідника А. Власто *Запровадження християнства у слов'ян* у 2004 році побачила світ в українському перекладі. Ця праця представляє комплексне дослідження ранньої історії слов'янських народів, що охоплює період приблизно від 500 до 1200 р. н. е. Головну ж увагу дослідник звернув на запровадження християнства у різних слов'янських народів. Сам автор формулює свій намір у наступний спосіб: «У своїй розповіді я намагався в описовій формі подати чита-

чеві уявлення про те, як відбувалося запровадження християнства у різних слов'янських народів під впливом сил, що діяли на кожного з них ззовні, та під проводом тієї чи іншої видатної особистості, якій пощастило досягти найбільшого успіху у цій трансформації» (с. 7).

У книзі розглядається передусім реакція Візантії на безпосередній тиск слов'ян, потім історія слов'ян на межі германського світу, після цього автор звертається до аналізу історії Балкан та Русі. Перш за все,

Видавничі здобутки членів нашої громади

Українська Поема про місто Люблин

Вишукана «лірична перлина» *Поема про місто Люблин* Юзефа Чеховича нещодавно отримала шанс побачити світ в українському перекладі. Видання книги здійснили Видавництво Університету Марії Кюрі-Склодовської і Європейський колегіум польських і українських університетів. Якісний паралельний друк польськомовного рукописного тексту у репринті та українського перекладу, фото з зображенням міських вулиць початку ХХ століття дозволяють читачеві сповна насолодитися змістом поеми.

У тридцятих роках минулого століття польський поет подарував рідному місту свою поетичну замальовку. Символічною стала поява україномовного твору на початку другого тисячоліття – своєрідною даниною творчості цього корінного люблинця, перекладача поетичної спадщини багатьох класиків української літератури. Саме

так окреслив мету перевидання і водночас перенародження поеми її перекладач – Андрій Савенець, член нашої громади. Оскільки перекладач твору, вивчаючи глибинне внутрішньо-змістовне полотно, а не лише формальне обрамлення поетичних словоплетів, часто й сам мимоволі стає співтворцем авторського задуму, людиною, що надихає новим життям творіння минулого, тому й це видання цілком можна вважати не лише вдалою спробою передати читачам слова Ю. Чеховича, а й народженням нової україномовної поеми про місто.

Урбаністичні візії людини, що виросла і сформувалася у Люблині на початку 20 ст. з натхненням та легкістю перекладацького пера відобразилися у творі. Кожен читач поеми має можливість бодай на декілька хвилин відчувати й себе романтичним мандрівцем, залюбленим у кам'яні рельє-

А. Власто розглядає питання, пов'язані зі взаємовідносинами слов'ян та Візантійської імперії. У цій частині праці представлено доволі багатий фактографічний матеріал з історії слов'янських народів та окреслено три етапи проникнення слов'ян на Балкани і заселення ними цих теренів. Зрештою, автор робить тут наступний висновок: «До часу, коли св. Кирило та Мефодій заклали підмурівок слов'янської православної культури за межами Візантійської імперії, населення цієї імперії скрізь – у Тракії, Анатолії чи Греції – мало значну домішку слов'янської крові. Цю домішку у багатьох випадках (як, наприклад, у вірменів) неможливо точно оцінити, але вона, поза сумнівом, змінила весь хід візантійської історії» (с. 25).

У наступному розділі книги, що має назву *Слов'яни у Центральній Європі*, дос-

лідник звертається до проблематики, пов'язаної зі спробами навернення у християнство слов'ян Центральної Європи, які здійснювалися представниками германських народів, зокрема, баварцями та саксами. Особливу увагу у цій частині книги автор звертає також на діяльність свв. Кирила та Мефодія. Зокрема, представлено огляд першоджерел та текстів, пов'язаних із життям та діяльністю слов'янських просвітителів.

У розділі *Західні слов'яни* А. Власто висвітлює тему запровадження християнства серед слов'янських народів, що мешкали на території Чехії, Польщі, Північної Німеччини. А в наступній частині книги розглядає початки християнства в Болгарії, Хорватії, Далмації та Сербії.

Особливо цікавим для нас має видатися п'ятий розділ книги. В ньому автор висвіт-

фи міських будівель, і сповна насолодитися нічною тишею, загубитися в часі, про який постійно нагадує «мугикання» годинника, і прогулятися до болю знайомими вулицями, провулками, завулками, надовго закарбованого у пам'яті й зовсім недовгого шля-

ху: Венява – цвинтар біля вулиці Липової – Краківське Передмістя – Ринок – вулиця Широка. І впродовж усієї подорожі замислений палігрим упивається саявом молодика уповні, срібного лицаря-товариша чорної ночі. Й мимоволі у пам'яті вини-

Активного члена української православної громади Люблина,
випускника Європейського колегіуму польських і українських університетів,
житомирянина

д-ра Андрія Савенця

сердечно вітаємо із успішним захистом докторської дисертації

Поезія крізь призму перекладу:

вірші Віслави Шимборської українською мовою,

що відбувся 27 листопада 2005 р.

Бажаємо Вам подальших наукових успіхів, великих досягнень у ділянці літературознавства і плідних мандрівок у царину поезії, а також сатисфакції з кропіткої праці для популяризації і розвитку української культури.

*Душастир
та українська православна
громада Люблина*

лює історію запровадження християнства у східних слов'ян, тобто розповідається тут про Хрещення Київської Русі. Зокрема, А. Власто зауважує: «Русі пощастило в тому, що вона встигла отримати православне християнство ще за часів розквіту візантійської культури, що розпочався за життя святих Кирила і Мефодія і тривав до кінця XI ст. Зрілість Руської Церкви може належно символізувати Данило, ігумен невідомого руського монастиря, один зі зростаючого числа руських прочан до Святої Землі. Діставшись до Єрусалима через Кіпр, далі – шляхом Яффа-Єрусалима, відкритим незадовго перед Першим хрестовим походом, він узяв участь у великодній святковій службі (латинській) біля Гробу Господнього 1105 року. Король Болдуїн та інші сановні особи прийняли його з виявами дружби і почесними, належними брату в Христі. Йому була надана символіч-

на честь власноруч запалити на Гробі Спасителя великодню свічу від імені всієї Руської Церкви» (с. 344).

В останньому розділі праці автор звертає увагу на те, що Православну Церкву важко уявити без монастирів. Тому цю частину присвячено розгляду зародження чернецтва серед православних слов'ян.

Загалом, виклад початків християнства у слов'янських народів, здійснений у книзі А. Власто, базується на детальному аналізі першоджерел, що дозволяє провести ґрунтовне дослідження проблематики. Однак це аж ніяк не перевантажує книгу, але спонукає звернутися до неї усіх, хто цікавиться історією християнства.

Дмитро Шевчук

А. Власто, *Запровадження християнства у слов'ян. Вступ до середньовічної історії слов'янства*, Київ 2004, 496 с.

кають візії десь уже баченого або чутого – «ніч яка місячна...». Бо ж місяць світить так само, як і тоді, коли Бетховен вирішив подарувати йому сонату, «коли восьмилітньому мати оповідала: там зі змієм б'ється святий Юрій». І це було на тому ж місці, «до котрого ти вертаєш, мов блудний син», розвітрений вітром. І хіба важливо, у яких часових чи просторових обшарах ти витаєш, якщо усвідомлюєш непересічність проминання кожної хвилини, неперевершеність Божого творіння, вартість людського існування: «а місяць все такий же, він – місяць, місяченько, як вчора, позавчора і хтозна ще коли!» (Л. Костенко). Гармонійне плетиво звуків міста і природи занурюють читача у вир поетичної образності. Крокуєш «глухим» містом, слухаєш «гуркотіння» брами або розмови «припізнених перехожих», і водночас переживаєш «перші миті поезії», вражений «музичним безгомінням домів». І це, мабуть, найважливіше – не бачити нічого, «крім місяця і будинків, вітру й костелів, зірок і вибоїн на вулицях». Поглинуте мороком та нічною

темрявою місто не віддякує мандрівця-читача. Адже ніч – лише невеликий відрізок невлесного часу, в тенетах якого з забуттям і фантазіями легко заплутатися. Тому й варто вчасно «обертати спогади на вірші», наголошує автор поеми, і з радістю очікувати нового ранку, запрошеного до міста покликком дзвону, чи поголосом годинника. А потім впродовж цілого дня чекати вечірніх сутінків, аби під ногами знову відчувти рідну бруківку, розчинитися у блиску нічних ліхтарів, встигнути дійти до визначеного долею будинку, аби насолодитися досхоchu звучанням піаніна.

Мандрівка містом Ягайла чи містом Лева може тривати від кількох годин до кількох років, століть, наголошують автор поеми та перекладач. Важливо не заплутатися у всевімірності часових лабіринтів і вчасно перегорнути сторінку минулого – зустріти новий день у древньому місті.

Ірина Кметь

Юзеф Чехович, *Поема про місто Люблин*, переклад і передмова Андрія Савенця, Люблін 2005, 44 с.

Народний переказ про проповідь св. Апостола Андрія Первозванного

Закінчення зі стор. 1.

Проповідував він посеред поганських народів на Сході, – по багатьох містах Малої Азії, у Грузії, Абхазії, в Елладі (Греції), Македонії, Скифії і взагалі по берегах Чорного моря та в низині Дунаю. Скінчив свій многотрудний апостольський подвиг св. Андрій Первозваний близько 70 року по Христі, в м. Патрах (Ахайя), будучи замучений на хресті, до якого був не прибитий цвяхами, а прив'язаний, щоб довше мучився. Пам'ять його святкується Православною Церквою 30 листопада (за нов. ст. 13 грудня).

Народний наш переказ, записаний у Київському Початковому Літописі (в т. зв. Лаврентіївському списку), оповідає, як св. апостол Андрій, проповідуючи Христову віру на побережжі Чорного моря, прийшов до Корсуня (Крим) та тут довідався, що неподалеку розташоване Дніпрове гирло. Дніпром уже йшов тоді великий водний шлях до Варязького (Балтійського) моря, звідкіля до варягів, а від них – на південь Європи, до Риму. Бажаючи побувати в Римі, св. Апостол від Дніпрового гирла подорожував на човнах із учнями Дніпром угору. В дорозі довелось їм заночувати на березі під горою. Це були ті самі гори, на яких потім повстав Київ. Вставши рано, Апостол показав ученикам на гори й сказав: «Чи бачите оці гори? Дивіться, бо на цих горах засяє благодать Божа, побудоване буде тут велике місто, і Бог воздвигне на них багато церков». Після того св. апостол Андрій зійшов на ті гори, благословив їх, помолився та поставив на одній з них хреста.

Побожний цей літописний переказ, пов'язуючи початки християнства на ук-

раїнських землях із апостольськими часами, свідчить про розвинене національне почуття наших прадідів, які не хотіли бути «нічим меншим» від інших народів у Церкві Христовій, бо й вони прийняли християнство через благословення своєї землі безпосередньо св. апостолом. Саме цю думку висловив Київський собор 1621 року, в добу тяжкої боротьби православних українців з унією, яку силою впроваджувала польська державна влада. «Св. апостол Андрій, – постановляв собор, – перший архієпископ Константинопольський, патріарх Вселенський і апостол Український; на Київських горах стояли ноги його, і очі його Україну бачили, а уста благословляли, і насіння віри він у нас насадив. Воистину Україна нічим не менша від інших східних народів, бо і в ній проповідував апостол».

Це побожне вірування в апостольське благословення св. Андрієм Первозваним гір Київських, хоч церковні історики не раз підходили до цього передання з гострим ножем критики, пережило століття та стало підставою почитання в нашій народі св. апостола Андрія Первозванного як Основоположника Української Православної Церкви. Та й ціле східне слов'янство, посеред якого світло Христової віри поволі поширювалося з Києва по охрещенні його, прийняло це передання про св. Андрія Первозванного як Апостола Христового на горах Київських.

Іван Власовський

(Фрагмент книжки: *Нарис історії Української Православної Церкви*, т. I, Нью Йорк – Київ – С. Бавнд Брук 1990, с. 18-19.)

ПРАВОСЛАВНА МУЗИКА РІЗНИХ НАРОДІВ (6)

БОЛГАРІЯ: Коротко зупинимося на болгарській традиції. Не можна не згадати, що християнство на болгарських землях з'явилося дуже рано. Як говорять історичні свідчення, учень св. апостола Павла – Амплій очолював єпископську кафедру в одному з міст на території Болгарії. Історик Церкви Євсей повідомляє, що в II столітті на болгарських землях уже були єпископські кафедри в містах Дебелт та Анхіал. Серед учасників Першого Вселенського Собору (325 року) був також Протогон – єпископ Сардики (сучасна Софія).

В V-VI століттях поширення християнства на болгарських землях відбувалося завдяки значному впливу константинопольської традиції. В 865 році болгарський князь Борис I (852-889) прийняв хрещення від візантійського єпископа, що незабаром призвело до масового хрещення болгарського народу.

Болгарська Церква, що тоді утворилася, була причиною дискусій між Римом та Константинополем. Питання про підпорядкування Болгарської Церкви обговорювалося, зокрема, на Помісному Соборі в Константинополі (870 р.), на якому, зрештою, було прийняте рішення про підпорядкування болгар візантійській Церкві, при чому вони отримали також деяку церковну самостійність. Після цього відбувається утвердження Болгарської Церкви, що пов'язане, зокрема, з опікою нею князя Бориса I та діяльністю свв. Климента та Наума, учнів про-

Man.: www.pravoslavieto.com

світителів слов'ян свв. Кирила і Мефодія.

Звертаючись до історії, можемо побачити, що на болгарську православну музику, як і на музику інших православних народів цього регіону, вплив мав візантійський спів, що розвивався в рамках місцевої традиції. Відомо також, що в часи «золотого віку болгарської літератури», що проявився також і в музичному мистецтві, у візантійських та західноєвропейських рукописах того часу часто зустрічаються піснеспіви, що мають виразне болгарське походження. Згадаймо, що болгарська традиція православної музики мала вплив також і на розвиток церковного співу в Київській Русі, оскільки першими вчителями музики в Києві після прийняття християнства, як згадують історичні джерела, були, між іншими, і болгари.

Дмитро Шевчук

Святого Апостола Андрія Первозванного

Тропар

Як первозваний з апостолів,
і брат верховного,
Владиці всіх молися, Андрію,
мир вселенній дарувати,
і душам нашим велику милість.

Яко апостолов первозванний,
і верховного сущий брат, Владиці
всіх, Андрее, молися, мир
вселенній даровати,
і душам нашим велю милость.

Свята Євангелія від Івана

Одного разу стояв Іоанн і двоє з учеників його. Та поглянувши на Ісуса, що йшов, каже: це Агнец Божий. І почули обидва ученики, що він сказав, і пішли за Ісусом. А Ісус, обернувшись і побачивши, що вони йдуть за Ним, каже їм: чого шукаєте? Вони ж сказали Йому: Равві, тобто сказати: Учителю, де Ти живеш? Каже їм: ідіть і побачите. Вони пішли і побачили, де Він живе, і пробули у Нього той день. А було коло десятої години. Один з тих двох, що чули від Іоанна і пішли за Ним, був Андрей, брат Симона Петра. Він перше знаходить брата свого Симона та й каже йому: ми знайшли Мессію, що означає: Христос. І привів його до Ісуса. Ісус же, глянувши на нього, сказав: ти Симон, син Іони; ти зватимешся Кіфа, що означає: камінь [Петр].

Другого дня [Ісус] захотів піти в Галилею і знаходить Филипа та й каже йому: іди за Мною. А Филип був з Вифсаїди, з міста Андрієвого та Петрового. Филип знаходить Нафанаїла та й каже йому: про Кого Мойсей і пророки писали в законі, Того ми знайшли: Ісуса, сина Йосифового, що з Назарету. І сказав йому Нафанаїл: з Назарету чи може що добре бути? Филип йому каже: іди і подивись. Побачив Ісус, що йде до Нього Нафанаїл, та й сказав про нього: От справді Ізраїльтянин, в якому лукавства нема. Сказав Йому Нафанаїл: звідки Ти знаєш мене? Одповів Ісус і сказав йому: перше ніж покликав тебе Филип, я бачив, як ти був під смоковницею. Відповів Нафанаїл і каже Йому: Равві! Ти Син Божий, Ти Цар Ізраїлів! Озвавсь Ісус і сказав йому: через те, що Я сказав тобі, що бачив тебе під смоковницею, ти віруєш; більше цього побачиш. І каже йому: істинно, істинно кажу вам: од цього часу побачите небо відкрите і ангелів Божих, що підіймаються і спускаються до Сина Людського.

Ів. 1, 35-51 (4 зач.)

Пожертву на видання цього номеру бюлетеня «Православний Голос Люблина»
склав д-р Микола Рощенко.

Православний Голос Люблина

Бюлетень української православної громади церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього в Люблині
Душпастир церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього: о. прот. Мирослав Вишневський.
Редактор бюлетеня: Григорій Купріянович.
Адреса: Cerkiew Podwyższenia Krzyża Pańskiego, ul. Dolińskiego 1, 20-127 Lublin, тел. 4444160.
E-mail: chresto-vozd@cerkiew.pl Internet: <http://www.chresto-vozd.harazd.net>

Програма богослужінь
у церкві Воздвиження Чесного Хреста Господнього
- храмі української православної громади м. Люблина
грудень 2005 р.

3 грудня, субота

17⁰⁰ Велика Вечірня з литією

4 грудня, Неділя 24-а по П'ятидесятниці.

Введення в храм Пресвятої Богородиці

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

10 грудня, субота

17⁰⁰ Вечірня

11 грудня, Неділя 25-а по П'ятидесятниці

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

13 грудня, вівторок. Св. ап. Андрія Первозванного

9⁰⁰ Божественна Літургія

17 грудня, субота

17⁰⁰ Вечірня

18 грудня, Неділя 26-а по П'ятидесятниці

9⁰⁰ Божественна Літургія

після Літургії зустріч при чаю

19 грудня, понеділок. Свт. Миколая Мир-Лікійського

9⁰⁰ Божественна Літургія

24 грудня, субота

17⁰⁰ Вечірня

25 грудня, Неділя 27-а по П'ятидесятниці. Святих Праотців

9⁰⁰ Божественна Літургія

31 грудня, субота

17⁰⁰ Вечірня

Зустрічі при чаю

Запрошуємо на традиційні недільні зустрічі
української православної громади Люблина,
які відбуваються після Літургії (початок о 9-й годині)
у Христо-Воздвиженській церкві.